

Commissie
van Toezicht
Ruiselede

JAARVERSLAG 2021
COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE GEVANGENIS TE RUISELEDE

Inhoudsopgave

1.	De Commissie van Toezicht	1
1.1.	Samenstelling.....	1
1.2.	Werking.....	2
1.3.	Behandeling van verzoeken van gedetineerden.....	4
2.	De penitentiaire inrichting.....	5
3.	Het toezicht.....	7
3.1.	Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door de CvT's.....	7
3.2.	Transversaal thema van het jaar 2021 : infrastructuur	9
4.	Het beklagrecht.....	10
5.	De drie belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2021.....	11
6.	Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2022	12

1. De Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht (hierna: CvT) van Ruselede werd opgestart op 1 september 2019. Bij het in werking treden van de nieuwe regeling inzake het toezicht op de gevangenen, opteerde de Centrale Toezichtraad voor het Gevangeniswezen (hierna: CTRG) ervoor een afzonderlijke CvT in te stellen voor het Penitentiair Landbouwcentrum (hierna: PLC) te Ruselede. Voordien was er géén zelfstandig CvT in Ruselede, en werd het PLC Ruselede opgevolgd door de CvT van de penitentiaire instelling van Brugge.

1.1. Samenstelling.

Op 31/12/2021 bestaat het CvT-Ruselede uit 11 leden :

Raphaël Cooman: Commissielid (aanstelling 19/08/2021)

Christian Demuyne: Commissielid – Arts CvT (aanstelling 25/03/2021)

Ann Deven: Commissielid (aanstelling 25/03/2021)

Christophe Markey: Commissielid (aanstelling 19/08/2021)

Vincent Pauwels: Commissielid (aanstelling 25/03/2021)

Linsey Quintyn: Commissielid (aanstelling 22/11/2019)

Brigitte Smessaert: Commissielid (aanstelling 20/08/2020)

Hendrik Van Damme: Commissielid (aanstelling 19/08/2021)

Willem Van Parys: Commissielid (aanstelling 22/11/2019)

Michèle Van Parys: Commissielid (aanstelling 22/11/2019) – Secretaris (aanstelling 16/01/2020)

Lut Vande Velde: Commissielid (aanstelling 22/11/2019)

Uittredende leden :

Guido Leflot : Voorzitter (ontslag ingediend)

Johan Baeke : Ondervoorzitter – Arts CvT (ontslag ingediend)

Patrick Grassi : Commissielid (ontslag ingediend)

Carine d’Hondt: Commissielid (overplaatsing PI Brugge)

De klachtencommissie bestaat op 31/12/2021 uit 3 leden:

Brigitte Smessaert: Voorzitter

Willem Van Parys: Lid

Raphaël Cooman: lid

1.2. Werking.

De commissie heeft haar maatschappelijk toezicht uitgeoefend op basis van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden als genoemd in de Basiswet van 12 januari 2005.

Gedurende 2021 werd het werk van de Commissie van Toezicht opnieuw sterk beïnvloed door de coronapandemie en de beperkingen die daarmee gepaard gingen.

Gebruikelijk komt de CvT van Ruisselede maandelijks samen op de eerste maandag van de maand. Deze vergadering gaat meestal door in het PLC Ruisselede waar de Directie telkens een vergaderruimte met koffie ter beschikking stelt. De agenda voor de vergaderingen wordt in overleg tussen Secretaris en Voorzitter samengesteld. De notulen worden door de Secretaris opgemaakt en in de volgende vergadering besproken en goedgekeurd, waarna deze worden overgemaakt aan de CTRG.

Als gevolg van de coronapandemie vonden de vergaderingen gedurende 2021 zes maal online, met het programma Teams, plaats op 04/01 - 01/02 - 9/03 - 7/04 - 4/05 - 8/06. De overige zes maanden kwam de CvT samen in de vergaderzaal van het PLC Ruisselede op 02/08 - 7/09 - 11/10 - 9/11 - 13/12. Waaronder éénmaal hybride in december.

Eén van de maandelijks agendapunten is de aanstelling van de maandcommissaris(sen), voor de komende periodes, die de maandbezoeken in de instelling uitvoert.

Het verloop van de Klachtencommissie (hierna: KC) wordt, indien relevant, kort toegelicht door de Voorzitter van de KC als maandelijks agendapunt.

De bezoeken gebeuren meestal door één maandcommissaris. Er werd op 45 dagen een bezoek gebracht aan het PLC.

De samenwerking tussen het CvT en de Directie verloopt vlot en constructief. Ook het overige personeel toont een open houding en faciliteert de bezoeken tegemoetkomend, en verleent toegang tot alle lokalen. Bij het betreden van het PLC wordt de sleutel van de brievenbus van de CvT aan de maandcommissaris overhandigd, evenals een sleutel/loper die toegang verleent tot alle lokalen van de instelling.

De Directie van het PLC zou in 2021 op regelmatige basis uitgenodigd worden om op de maandelijkse vergadering vragen van de CvT-leden te beantwoorden, of specifieke onderwerpen te verduidelijken. Dit ging door de Corona-maatregelen slechts één maal door op 11 oktober 2021.

Naast de vergadering was er tevens intens mailverkeer tussen de leden van de commissie onderling. Door de invoering van de wekelijkse Newsflashes werden de leden op de hoogte gehouden van belangrijke en nuttige informatie door de CTRG. Hierdoor kon het aantal mails beperkt worden.

Het huishoudelijk reglement van de CvT Ruislede werd herbekeken en kleine wijzigingen werden daarbij aangebracht.

Om onze werking verder te promoten werd een info-avond georganiseerd ten behoeve van de gedetineerden op 4 oktober 2021. We konden rekenen op de medewerking van Joyce Windey (Klachtencommissie, CTRG) en Farah Peeters (Coördinatrice CvT's Vlaanderen). De aandacht ging vooral naar het onderscheid tussen de formele klachten (aan de KC) en de reguliere grieven (aan de CvT).

Hoewel de aanwezigheid van de gedetineerden vrij beperkt was, werd er toch interessante input gegeven en werden er relevante vragen gesteld/opmerkingen gemaakt. Het bovenvermelde onderscheid tussen 'grieven' en 'klachten' blijft echter nog verre van duidelijk (zie verslag Klachtencommissie). Men verwacht nog te vaak 'het beklag doen over iets' met 'het neerleggen van een officiële klacht'. Het onderscheid tussen het klachtenformulier of een rapportbriefje is niet steeds duidelijk voor de gedetineerden. Afhankelijk van de aard van de klacht: gaat het om een beslissing van de directeur of niet, dan kan de gedetineerde zich wenden tot de klachtencommissie, de beroepscommissie of tot de commissie van toezicht.

Ook initiatieven van derden (partner, familie...) komen soms bij de CvT terecht.

Op 27 november 2021 werd de CvT uitgenodigd door de CTRG om deel te nemen aan de jaarlijkse Dag van de CvT's. Dit werd echter uitgesteld tot een nader te bepalen datum.

Opleiding:

De driedelige opleiding Bemiddeling- en Communicatietechnieken, ingericht door de CTRG, werd door de meeste leden gevolgd.

Medewerking onderzoek 'Strafcellen':

We namen deel aan het onderzoek, door het CTRG ontwikkeld, naar het gebruik van Straf- en Beveiligde cellen in de Belgische gevangenissen. Dit onderzoek bestond uit twee fasen, een eerste fase met een nazicht van de materiële omstandigheden en nazicht van de registers (2020).

In januari 2021 startte de tweede fase met een interview van de Directie en het vastleggen van de infrastructuur op foto's. Op initiatief van de CTRG werd op 23 oktober 2021 een studiedag gehouden waar alle verzamelde gegevens gepresenteerd werden en een panel in discussie trad over de diverse aspecten daaromtrent en de verklaarde aanbevelingen van de CTRG.

Medewerking werkgroep 'Jaarverslag':

Met het oog op de verbetering van de methodologie rond het uitwerken van de jaarverslagen, riep de CTRG op om deel te nemen aan een werkgroep en samen met de andere Commissies aan een methodologie te werken. Wij verleenden onze medewerking gedurende de online-bijeenkomsten.

Uitrol Sharepoint:

In het voorjaar kon gestart worden met de Sharepoint-omgeving, alle documenten werden van de One-drive naar de Sharepoint overgebracht. Na enkele opstartproblemen kan elk lid inmiddels gebruik maken van dit beveiligde forum.

Detentieplan:

De penitentiaire administratie vraagt aan zijn medewerkers om het detentieplan geleidelijk te implementeren vanaf september 2021. Het PLC Ruiselede is pionier in deze materie. Als onderdeel van de therapeutische werking van het B-leave project wordt het detentieplan voor de deelnemers reeds toegepast. Het sjabloon moet worden aangepast en men hoopt op uitbreiding van het kader om dit te doen. Een Interview met de Directie staat gepland om hun wedervaren te delen met ons en andere commissies.

1.3. [Behandeling van verzoeken van gedetineerden.](#)

De contacten met gedetineerden ontstaan voornamelijk tijdens de wekelijkse on-site bezoeken van de maandcommissarissen (sectieruimtes, ontspanningsruimte, eetzaal, keuken, slaapruimtes, doucheruimte, fitness-zaal, werkateliers, open ruimte voor wandeling, landbouwbedrijf) door spontane initiatieven, hetzij van de maandcommissaris(sen) zelf hetzij van de gedetineerden. Er wordt zowel proactief als reactief gewerkt. Tijdens onze voorbije werking zijn we er in geslaagd om bekendheid te verwerven onder de gedetineerden, en worden we dan ook regelmatig aangeklampt voor een praatje. Op die manier wordt de sfeer in het PLC opgesnoven en kunnen we eventuele spanningen detecteren. De gedetineerden waarderen onze tussenkomsten ten zeerste. Men stelt vertrouwen in ons optreden. Vertrouwelijke gesprekken kunnen, indien gewenst, doorgaan in een daarvoor geschikt (advocaten)lokaal. De bezoeken gebeuren meestal door één commissielid.

Het PLC beschikt over één brievenbus waar de gedetineerden een bericht kunnen achterlaten. Deze is geplaatst in een ruimte waar meerdere malen per dag doorgang is van gedetineerden en dus zeer toegankelijk. Tijdens het bezoek van de maandcommissaris wordt deze geleidigd. Een nadeel is het feit dat een camera gericht staat op deze locatie, zo wordt alles er gefilmd en kunnen de handelingen weinig discreet verlopen.

Het aantal schriftelijke contacten (via de lokale brievenbus) is toegenomen. De thema's/verzoeken die tijdens die contacten met gedetineerden aangekaart worden, worden opgenomen in het maandrapport van de maandcommissaris(sen). Dit rapport wordt besproken tijdens de eerstkomende maandvergadering. Naargelang de dringendheid van de oproep neemt de maandcommissaris initiatief,

hetzij om bepaalde thema's verder te onderzoeken, hetzij om de thema's/verzoeken ter bemiddeling aan te kaarten bij de Directie.

Ingeval een thema/verzoek de bevoegdheid van de CvT overschrijdt, wordt er contact opgenomen met de dagelijkse leiding van de CTRG met vraag voor advies.

De ingebruikname van Sharepoint, betekende een verbetering voor de onderlinge communicatie en dit in regel met privacywetgeving. Grieven kunnen er overzichtelijk opgelijst worden en de vooruitgang van de behandeling ervan geraadpleegd. Een SPOC (Single Person of Contact) werd aangesteld waar de leden met hun vragen terecht kunnen. Na enige inlooptijd functioneert deze volledig.

De weg naar het mailadres van de CTRG werd ook gevonden: het secretariaat van de CTRG stuurt deze mails van externe personen (al dan niet verwant met gedetineerden) om melding te doen van problemen of ongenoegens door naar de secretaris van het CvT. De maandcommissaris volgt op.

Alle aangekaarte thema's/verzoeken worden zo goed als kan opgenomen in een maandverslag, die door de maandcommissaris wordt opgesteld.

2. De penitentiaire inrichting

In vergelijking met vorig jaar zijn er weinig noemenswaardige wijzigingen te melden met betrekking tot de penitentiaire instelling van Ruislede zelf en blijft deze informatie op heden actueel.

Het PLC Ruislede is een open inrichting uitsluitend voor mannen. Er verblijven langgestraften die niet vluchtgevaarlijk zijn, in groepsverband functioneren en arbeid verrichten in het landbouwcentrum, in de aanwezige werkplaatsen of in de huishoudelijke diensten (cfr. Jaarverslag 2020). Gedetineerden komen in deze instelling terecht via eigen aanvraag en na screening door de Directie vanuit een andere gesloten instelling. Normaliter verblijven ook een 4-tal gedetineerden op de site in het regime van beperkte detentie. Echter, omwille van een aantal beperkingen omwille van de covidpandemie, was deze strafmodaliteit niet altijd mogelijk.

De basisprincipes om als gedetineerde toegelaten te worden en te kunnen functioneren in het open regime van het PLC zijn ongewijzigd: verplichte tewerkstelling, medicatie- en drugsvrij leven, leven in een gemeenschap gekoppeld aan specifieke afspraken, stabiele contacten met het netwerk rondom de gedetineerde en nultolerantie inzake agressie.

De therapeutische projecten en interne afspraken in het PLC hebben afgelopen jaar enkele restricties gekend omwille van Covid, dit naar analogie met andere penitentiaire instellingen en werden telkens door het DG EPI bepaald en gecommuniceerd (cfr. maatregelen tegenover gedetineerden omtrent de bezoekersregeling, instroom van nieuwe gedetineerden in de instelling, enz.).

Het B-leave traject, gericht naar ex-druggebruikers, blijft aanwezig als hulpverlenend project.

Wat het pre-therapeutisch aanbod vanuit FIDES (UITWEG) voor seksuele delinquenten betreft, een samenwerking met de nabijgelegen psychiatrische voorziening, bevestigt de directie dat dit waardevol en zinvol aanbod buiten haar wil om, op een spijtige manier verdwijnt. Er wordt echter samen met het CGGZ naar een volwaardig alternatief gezocht zodat de nodige zorg voor deze groep gedetineerden kan worden gecontinueerd.

Er is verder een aanbod van verschillende projecten door diverse partners (vb. beroepsopleidingen door VDAB, activiteiten VLOT-team, ed.) in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden van de Vlaamse Gemeenschap. Voor gedetailleerde informatie hieromtrent willen we verwijzen naar het jaarverslag vanuit deze dienstverlening.

Via de Directie vernemen we een structureel tekort aan penitentiaire beambten. Er zijn immers geen vervangingen voor personeelsleden die langdurig ziek zijn en collega's die verlof opnemen voorafgaand aan het pensioen. Penitentiair beambten komen hoofdzakelijk via het systeem van mutatie in het PLC terecht wat ervoor zorgt dat de gemiddelde leeftijd van deze personeelsleden aanzienlijk hoger ligt dan in andere instellingen, wat op zich ook bepaalde gevoeligheden met zich meebrengt.

Ook dit jaar blijven dezelfde opmerkingen aanwezig met betrekking tot de sterk verouderde accommodatie van het PLC zelf dat uiteraard op zijn limieten botst. We spreken hier onder meer over het gebrek aan privéruimte voor de gedetineerden (cfr. problematiek chambrettes) en het gebrek aan (stille) ruimtes. Zie ook verder punt 4.2.

Enkele cijfers voor 2021:

Maximumcapaciteit (los van coronarestricties):

60 (56 + 4 beperkte detentie).

Aantal ontsnappingen: 1

Suïcide: 0

Nationale stakingsdagen:

Telkenmale deelname maar steeds vrij beperkt in aantal, waarbij de impact voor de gedetineerden, van deze deelnames, telkens kan worden opgevangen door de werkenden.

Herplaatsingen naar gesloten instelling, met onderscheid als straf of vrijwillig :

Cijfers opgevraagd maar alsnog niet aangeleverd.

Aantal personeelsleden:

In personen uitgedrukt 60 medewerkers : bewakingskader 45, andere 15.

In FTE en in maximaal mogelijks kader uitgedrukt :

bewakingskader 40 FTE, administratie (griffie en boekhouding) 7 FTE, Directiekader 3 personen, die in specifieke omstandigheden in welbepaalde gevangenissen ondersteuning bieden, PSD 3 FTE (4 personen), Medische dienst : max 2 dagen/week statutair verpleegster (medewerker werkzaam in PLC Ruiselede en PI Brugge), arts (komt elke werkdag langs), aangevuld door ondersteuning via samenwerking met een zelfstandige verpleegkundige dienst .

3. Het toezicht.

3.1. Belangrijkste thema's die werden opgemerkt door het CvT.

In uitoefening van zijn toezichtrol hebben de leden van de CvT ook in 2021, wekelijks een bezoek gebracht aan de instelling. Er wordt getracht deze bezoeken op verschillende tijdstippen uit te voeren. Gedurende de piekperiodes van de pandemie werd dit bezoek beperkt tot ledigen van de brievenbus en gesprekken met de gedetineerden in open lucht. De inspecties van de faciliteiten, werden pas hernomen wanneer de sanitaire toestand dit toeliet, met name in de tweede helft van het jaar.

Voornaamste verzoeken van de gedetineerden waren de beperkingen inzake bezoekregeling als gevolg van de pandemie, het uitblijven van ongestoord bezoek en de vaccinatiestrategie. Toch was er bij de gedetineerden wel enig begrip voor de situatie en heeft dit niet tot spanningen geleid. Ook ongestoord bezoek was uiteraard niet mogelijk, de specifieke situatie – beperkte beschikbare ruimte- in Ruiselede heeft er bijkomend voor gezorgd dat dit hier, in tegenstelling tot andere instellingen, nog iets langer uitgebleven is. Na overleg met de Directie, werd dan uiteindelijk een oplossing gevonden door deels ongestoord bezoek terug toe te laten in één enkele ruimte.

Andere aandachtspunten die aan de leden van de commissie werden voorgelegd in de loop van 2021 zijn, ofwel via brievenbus ofwel via persoonlijk gesprek:

Medische begeleiding:

Betwisting resultaat testen:

Bij een gedetineerde werd na een drugstest, een positief resultaat vastgesteld. Als gevolg hiervan werd de gedetineerde tijdelijk gestraft. Bij tegentest, op vraag van de gedetineerde uitgevoerd door een extern labo, bleek dat deze negatief was.

Op vraag van de commissie werd contact genomen met de arts van de instelling voor meer duidelijkheid over de procedure en kwam ook de Directie de procedure toelichten voor de commissie.

De tegenexpertise gebeurt op vraag en kosten van de gedetineerde en het resultaat laat enkele weken op zich wachten. Deze timing sluit niet uit dat ook in de toekomst de kans nog bestaat dat een gedetineerde gestraft wordt als gevolg van een positieve test, die later negatief blijkt. De commissie bekijkt hoe hier een “niet geldelijke” compensatie kan worden voorzien. Dit zal eerst worden besproken met de CTRG. Een gelijkaardige opmerking is er gekomen met betrekking tot een alcoholtest.

Medicatiebeleid:

Na een bezoek aan de spoedgevallendienst, raakte de meegegeven medicatie verloren. Ook vorig jaar werd reeds een probleem vastgesteld met medicatie. De commissie formuleerde de vraag naar de directie om de opleiding en richtlijnen m.b.t. medicatie voor de medewerkers te verbeteren. Gezien de arts gedurende enige tijd niet beschikbaar was binnen de commissie, is de opvolging die hierover gegeven kon worden vanuit de commissie beperkt geweest. Wel gaf de gedetineerde ook aan tevreden te zijn over de inzet van de directieleden in dit kader.

Laattijdig doorsturen diverse zaken:

Verschillende gedetineerden klaagden over het laattijdig doorstorten van geld, waardevolle voorwerpen bij overdracht vanuit een andere instelling en het laattijdig verzenden van briefwisseling. In gesprek met Directie hierover, erkende de Directie dat dit fout gelopen was en dat de nodige richtlijnen werden meegegeven aan de beambten om dit in de toekomst te vermijden.

Prijzen kantine:

Meerdere gedetineerden hebben bezwaar geuit tegen de forse prijsstijging van de producten in de kantine. De commissie heeft de prijslijst opgevraagd en nagekeken en vanuit de Directie werd toelichting gegeven aan de gedetineerden over deze prijsstijgingen. Gezien dit een recurrente opmerking is, zal de commissie dit ook in 2022 verder opvolgen. Deze problematiek werd ook doorgegeven aan CTRG.

Verkeerde voorstelling verblijf in Ruislede:

Een gedetineerde koos voor overplaatsing van een andere instelling naar Ruislede op basis van volgens hem “verkeerde voorstelling van de leefomstandigheden”. De klachten waren vrij algemeen, over het voedsel, kwaliteit en kwantiteit, beperkingen inzake vrijheden, aantal fundamentele regels van de instelling en hij maakte ook zijn beklag over een incident tijdens het bezoek van zijn partner. De gedetineerde gaf aan dat hij ook formeel klacht zou indienen. Tijdens het opvolgbezoek de week nadien, was de gedetineerde al terug overgeplaatst naar de instelling van herkomst.

Inzage sectieboek:

Bij het bezoek in september werd aan de leden van de commissie geen inzage meer gegeven in het sectieboek. In gesprek hierover met de Directie, argumenteerde deze laatste dat het een onofficieel intern werkmiddel was bij overdracht van de shiften en de commissie hier dan ook geen inzagerecht had. Na nazicht van de toepasselijke wetgeving en als gevolg na navraag door de directie bij de juridische dienst, blijkt dat de leden van de commissie toegang moeten krijgen tot alle werkdocumenten. Dit recht tot inzake werd zo gecommuniceerd naar de Directie en het inzagerecht werd terug van toepassing.

Bescherming privacy:

Bij het verrichten van enkele taken in het administratief deel van de instelling, zag de gedetineerde dat persoonlijke gegevens, te raadplegen waren door iedereen. Dit werd doorgegeven aan de Directie en de nodige maatregelen werden genomen om dit te vermijden.

Kledij:

Enkele gedetineerden geven aan dat er een gebrek aan kledij is in de aangepaste maat. Dit werd door de commissie besproken met de Directie en de juiste maten werden aangekocht.

Algemene conclusie

De gedetineerden geven duidelijk aan dat de dossiers die worden aangekaart met en opgenomen door de CvT, duidelijk worden opgevolgd. Dit tot tevredenheid van de gedetineerden. Er blijven enkele aandachtspunten waar de commissie ook in 2022 verder zal op focussen, zo onder meer: de prijzen in de kantine en de procedure inzake drugs-en alcoholtesten.

3.2 Transversaal thema van het jaar 2021 : infrastructuur.

De accommodatie van het PLC Ruiselede is, met uitzondering van de kantoorruimtes, zeer sterk verouderd en moet vernieuwd worden.

Het voornaamste infrastructuurprobleem in Ruiselede situeert zich op het vlak van de persoonlijke slaapruidtes van de gedetineerden. Het merendeel van de slaapruidtes onder de vorm van de zgn. 'chambrettes' bevinden zich in één open ruimte op de eerste verdieping van een verouderd gebouw zonder moderne veiligheidsvoorzieningen. De chambrettes zijn opgetrokken in hout. Heel strenge maatregelen om brand te voorkomen blijven gehandhaafd.

Gezien het leven er zich niet op cel maar in gemeenschappelijke ruimten voltrekt, is er behoefte aan ruimtes waar de gedetineerden niet continue geprikkeld worden.

Problematieken als bv. snurkende medegedetineerden, gedetineerden die vroeg moeten opstaan, enz., hebben direct een grote impact op een heel aantal personen en komen dan ook regelmatig terug als ergernissen van de gedetineerden.

Een inrichting zoals deze in Ruiselede maakt het tevens quasi onmogelijk om in gescheiden subgroepen te leven tijdens de covidpandemie. Een besmette gedetineerde, personeelslid of bezoeker, kan onmiddellijk tot een watervaleffect leiden in de gehele instelling. Er kan gesteld worden dat de infrastructuur niet meer voldoet aan de algemene eisen voor een instelling anno 2022.

Er liggen plannen op tafel om met een nieuwbouw van start te gaan. Het voorziene perceel voor de nieuwbouw situeert zich aanpalend aan het domein, op een stuk grond tegenover het sportterrein. De bestaande gebouwen zouden een tweede leven krijgen met een andere invulling, ook de historische hoeve blijft in gebruik.

De capaciteit zal worden opgetrokken naar +- 105 gedetineerden en er zal in kleinere leef-units van 10 tot 15 gedetineerden, worden gewerkt. Het jaar 2023 wordt in het vooruitzicht gesteld als start van de werkzaamheden. Vanuit de commissie kan enkel aangegeven worden spoed achter deze plannen te zetten.

4. Het beklagrecht.

Aantal ingediende klachten / gedetineerde: 1 (december 2021):

- Aantal genomen beslissingen: 0
- Aantal klachtafstanden: 0
- Aantal kennelijk onontvankelijke klachten: 1
- Aantal klachten dat voor bemiddeling aan de CvT is doorverwezen: 1
- Aantal hoorzittingen van de KC: 0
- Aantal beslissingen door alleenzettelend rechter (zonder zitting): 1

Er blijkt nog steeds verwarring te bestaan, zowel bij gedetineerden als bij verwanten van gedetineerden, m.b.t. het werkveld van de KC. Voorvallen/incidenten met andere gedetineerden, of ontevredenheid inzake procedures bij o.a. verwanten van gedetineerden, leiden soms tot het invullen van een klachtenformulier (door onderaan het formulier het vakje 'andere' in te vullen). Hier kan nog meer duidelijkheid geschapen worden naar gedetineerden toe tijdens een eventuele volgende infosessie (zie supra).

Positieve elementen:

Er zijn tot nu toe nog steeds geen ontvankelijke klachten behandeld door de Klachtencommissie van Ruiselede.

Een groot voordeel is bovendien dat :

- 1) de CTRG op een zeer vlotte en professionele wijze de behandeling van de klachten voorbereid en opvolgt. Dat maakt het voor de KC veel makkelijker
- 2) 2) de Voorzitter van de KC in bepaalde (flagrante) gevallen kan 'oordelen/beslissen' als alleen zetelend rechter, uiteraard in wisselwerking en overleg met de CTRG juristen.

Aspecten waarover de CvT extra toelichting nuttig acht:

Een algemeen overlegmoment in 2022 met alle Voorzitters van de KC's zou zeker en vast nuttig zijn om feedback, tips, ... m.b.t. de aanpak van de hiernavolgende aspecten uit te wisselen:

- Behandeling van dossiers / houden van hoorzittingen
- Type genomen besluiten
- Tenuitvoerlegging van beslissingen
- Bemiddeling
- Stopzetting van klachten
- Naleving van de termijnen

5. De drie belangrijkste besluiten en aanbevelingen van de CvT voor het jaar 2021.

De **drie belangrijkste lokale problematieken** die de CvT vaststelt in het PLC zijn :

1. Zoals eerder aangehaald, kampt het PLC Ruiselede met een personeelstekort omwille van de anciënniteit en overgedragen verlofdagen. Hierdoor is het niet evident om over de nodige mankracht te beschikken.

2. Het onderscheid tussen de rol en bevoegdheden van de CvT en KC blijft onduidelijk voor de gedetineerden en vergt daarom bijkomende inspanningen van de CvT om informatie te verlenen en te sensibiliseren bij zowel gedetineerden als personeel.

3. Het PLC Ruiselede kampt met infrastructurele tekortkomingen en verouderingen die veelal aanleiding geven tot grieven van gedetineerden. Daarnaast blijven ook de volgende topics aandachtspunten voor de CvT en het PLC Ruiselede, nl. Het prijzenbeleid met betrekking tot de prijzen in de kantine, en daar tegenover het lage uurloon uitgekeerd aan de werkende gedetineerden waarvan de meesten zich in een kwetsbare financiële situatie bevinden. de medische ondersteuning wat betreft medicatieverdeling en procedures inzake drugs- en alcoholtesten.

Op basis van deze drie vaststellingen, formuleert de CvT de volgende **aanbevelingen**:

1. Als CvT blijven inzetten op het vasthouden aan en het verbeteren van een goede en transparante verstandhouding met de Directie om op die manier ook samen de bovenstaande uitdagingen aan te pakken.
2. De CvT Ruiselede brengt het probleem van het structurele personeelstekort mee onder de aandacht en vraagt DG EPI rekening te houden met diversiteit, in o.a. leeftijd, bij het toekennen van mutaties en/of aanwervingen.

6. Belangrijkste uitdagingen van de CvT en belangrijkste werkdomeinen voor het jaar 2022

De volgende actiepunten worden door de CvT van Ruiselede naar voor geschoven om verder op te volgen en uit te voeren in 2022:

1. Het organiseren van een tweede infosessie voor de gedetineerden omtrent de werking van de CVT in het algemeen, met specifieke aandacht voor de werking van de KC opdat het onderscheid tussen CVT en KC voor de gedetineerden duidelijker wordt. Verder wenst de CVT eveneens in 2022 een infosessie voor de penitentiair beampten te organiseren om de werking van de CvT en de KC aan hen voor te stellen en toe te lichten.
2. Als CvT trachten meer geïnformeerd en betrokken te worden in de plannen van het nieuwbouwproject van het PLC Ruiselede dat gepland is voor 2023.

Hierbij schuiven we volgende aanbeveling / vraagstellingen mbt opbouw nieuwe gebouwen in het PLC Ruiselede, naar voor.

Vragen mbt structurele bouw van de gevangenis:

- Wie bepaalt de indeling van de gebouwen?
- Op basis van welk model wordt dit gerealiseerd?
- Welke actoren zijn er betrokken (voor inspraak of enkel ter informatie) in dit project?

Vragen mbt opbouw van de leefgroepen:

Er zal in de toekomst worden gewerkt met kleinere leefgroepen (+/- 15 personen).

- Op basis van welk model / good practices wordt dit systeem van samenleven in een open gevangenis uitgewerkt?
- Op basis van welke criteria zullen leefgroepen worden ingedeeld?

- Zijn er contra-indicaties?

Het CVT Ruiselede wil uiteraard op de hoogte blijven van de toekomstige plannen mbt de nieuwbouw en interne organisatie van deze gevangenis. We willen daarvoor ook expliciet de vraag stellen om ons als actor mee te betrekken in de informatieronde.

Kunnen we de suggestie maken dat gedetineerden hierbij worden betrokken op basis van hun expertise als ervaringsdeskundige ?

Vanuit gesprek met de directie vernemen we dat het nieuwbouwproject van PLC Ruiselede, ingeschreven is in het masterplan van de huidige minister van Justitie, waarbij als datum van opening 2028 wordt vermeld.

Het behoeftenplan werd enige jaren geleden na een ruim denkproces, door de huidige directies uitgeschreven en werd goedgekeurd onder het ministerschap van de vorige minister van Justitie. Op korte termijn, najaar 2022 , zal hieromtrent samenspraak en gesprek met de directie op de CVT worden geopend.

3. De CvT wenst kennis te maken en relaties aan te gaan met de verschillende diensten en projecten van het PLC Ruiselede (artsen, Vlaamse Gemeenschap, B-leave, Landbouwcentrum, ...) met het oog op het uitwisselen van informatie, het inhoudelijk beter leren kennen van de betrokken diensten en van elkaar, binnen de gevangenispraxis.

4. De CVT wenst te werken aan een goede introductie, het coachen van en het voorbereiden van nieuwe en reeds functionerende leden van de commissie tav het engagement dat men als CVT lid opneemt. De CVT wenst de expertise van de commissieleden te verhogen, vanuit de vastgestelde behoefte aan meer opleiding, met onder meer initiatie tav het justitieel proces. Aan de hand van een draaiboek door CTRG opgesteld, zou hieraan op systematische wijze aan kunnen worden gewerkt.